

Про виконання рішення
Європейського суду з прав
людини щодо справедливої
сатисфакції у справі
"ТОВ "Фріда" проти України"

(Інформаційний лист Вищого
господарського суду України
від 16.05.2017 № 01-06/895/17)

Урядовий уповноважений у справах Європейського суду з прав людини звернувся до Вищого господарського суду України з листом від 18.04.2017 № 2335/12.0.1/20-17 про виконання рішення Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) щодо справедливої сатисфакції у справі "ТОВ "Фріда" проти України", стислий виклад якого додається.

Зазначеним рішенням Європейського суду зобов'язано Україну сплатити підприємству-заявнику суми відшкодування моральної шкоди, компенсації судових та інших витрат, а також будь-який податок, що може нараховуватися на ці суми.

Згідно зі статтею 17 Закону України "Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини" суди повинні застосовувати практику Європейського суду як джерело права.

Під виконанням рішення Європейського суду слід розуміти виплату відшкодування, а також вжиття державою додаткових заходів індивідуального характеру щодо відновлення порушених прав, визначених в рішенні Європейського суду, та заходів загального характеру, спрямованих на усунення підстави для надходження до Європейського суду аналогічних заяв проти України.

Зі змістом зазначеного рішення та правовими позиціями Європейського суду щодо справедливої сатисфакції можна ознайомитися на сайті Міністерства юстиції України в рубриці "Захист інтересів держави в Європейському суді", в інформаційно-пошукових системах "Ліга" та "Законодавство", збірнику нормативно-правових актів "Офіційний вісник України".

Додаток: за текстом на 1 арк.

Голова Вищого
господарського суду України

Б. Львов

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ТОВ «ФРІДА» ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF FRIDA, LLC v. UKRAINE)
Заява № 24003/07

Стислий виклад рішення від 8 грудня 2016 року

27 квітня 2006 року підприємство-заявник подало до Господарського суду м. Києва (далі – суд) позов про сплату компанією, з якою було попередньо укладено відповідний договір, боргу за надані послуги та відшкодування збитків і судових витрат. Компанія подала зустрічний позов про визнання укладеного між ними договору недійсним. Рішенням суду зустрічний позов було задоволено частково, а первісний позов підприємства-заявника відхилено. У подальшому підприємство-заявник оскаржило це рішення до Вищого господарського суду України (далі – ВГС України), однак скаргу повернули без розгляду у зв'язку з несплатою державного мита у повному обсязі.

21 листопада 2006 року підприємство-заявник повторно подало касаційну скаргу разом із супровідним листом, у якому, зокрема, просило продовжити йому строк для подачі зазначеної скарги. Однак 19 грудня 2006 року ВГС України повернув касаційну скаргу у зв'язку з відсутністю клопотання про відновлення пропущеного строку для подання касаційної скарги відповідно до статті 110 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України). Підприємство-заявник звернулось із скаргою до Верховного Суду України.

22 лютого 2007 року Верховний Суд України відмовив у порушенні касаційного провадження та залишив ухвалу ВГС України від 19 грудня 2006 року без змін.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) підприємство-заявник скаржилося за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), що його право на доступ до ВГС України було неправомірно обмежено. За підпунктом «б» пункту 3 статті 6 Конвенції підприємство-заявник скаржилося, що у зв'язку з розглядом зустрічного позову іншої компанії судом першої інстанції не було дотримано принципу змагальності та рівності сторін.

Розглянувши скаргу заявника Європейський суд вказав, що основні та формальні елементи супровідного листа підприємства-заявника відповідали вимогам до заяви на поновлення строку відповідно до ГПК України, а відсутність назви документа не була вагомою підставою для ігнорування національним судом цього листа в цілому. Крім цього, Європейський суд вказав, що на той час національне законодавство не передбачало чіткої форми заяви на поновлення строку.

Європейський суд дійшов висновку, що національний суд, вдаючись до надмірного формалізму під час відмови у розгляді касаційної скарги підприємства-заявника, суттєво обмежив право підприємства-заявника на перегляд справи у касаційному порядку та констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

Європейський суд також зазначив, що немає необхідності розглядати скаргу підприємства-заявника щодо порушення принципу змагальності та рівності сторін окремо за підпунктом «б» пункту 3 статті 6 Конвенції.

Інші скарги підприємства-заявника Європейський суд визнав неприйнятними.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Оголошує* прийнятними скарги за пунктом 1 статті 6 Конвенції щодо доступу до суду і принципів змагальності та рівності сторін, а решту скарг у заяві – неприйнятними;
2. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції щодо права підприємства-заявника на доступ до суду;
3. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати скаргу стосовно стверджуваного порушення пункту 1 статті 6 Конвенції щодо порушення принципів змагальності та рівності сторін;
4. *Постановляє*, що
 - (а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити підприємству-заявнику такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:
 - (i) 2 000 (дві тисячі) євро відшкодування моральної шкоди, та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватись;
 - (ii) 1 000 (одна тисяча) євро судових та інших витрат, та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватись підприємству-заявнику;
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
5. *Відхиляє* решту вимог підприємства-заявника щодо справедливої сатисфакції».